

Під раціональним використання треба розуміти цільове і комплексне залучення в господарський обіг земель в обсягах та способами, які забезпечують сталий економічний розвиток на базі оптимального поєднання економічної ефективності та екологічної безпеки.

Критерії оцінки використання земель у відповідності до екологічних вимог у вигляді нормативів, стандартів, лімітів є відомі та розповсюджені, в той час як традиційні критерії економічної ефективності, а саме мінімізації витрат для отримання найбільшого прибутку від експлуатації природних об'єктів, таких як земля, входять у протиріччя з критеріями екологічності. Крім того, прибутковість належить до категорій оцінки діяльності підприємства в короткостроковій перспективі, а земля, як відновлювальний природний ресурс, має оцінюватись за довгостроковими показниками.

Для об'єктивної еколого-економічної оцінки стану землі найбільше підходить критерій ринкової ціни земельної ділянки, який характеризує продуктивність ґрунту, ефективність використання та дохідність з одиниці площі. Ціновий фактор ринку землі відображає оцінку в перспективі і охоплює інформацію про очікувані в майбутньому грошові потоки.

В українських реаліях недоліки вживання ринкової ціни на землю, разом із значною частиною проблем раціонального землекористування у сільському господарстві, пов'язані з недосконалістю нормативної бази земельних відносин, великої кількості землевласників і землекористувачів з протилежними інтересами, а насамперед з відсутністю ринку земель. Вирішення проблеми земельних відносин, яка на законодавчому рівні є заполітизованою, має ознаки вузькогрупових інтересів і корупційних намірів, передусім полягає в запровадженні одного з альтернативних ринкових механізмів, таких як торгівля землею, правами на використання земельної ділянки, тощо.

Таким чином, найбільш прийнятним економічним критерієм оцінки землекористування є ціна на землю, а найбільш ефективним інструментом раціонального використання земель сільськогосподарського призначення є запровадження дійсно ринкових відносин.

УДК 330.322.003.12:631.11

ОДНОРОГ М.А., канд. екон. наук

Технолого-економічний коледж

Білоцерківського національного аграрного університету

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Розвиток інвестиційного ринку в аграрному секторі економіки природно пов'язаний з фінансовим станом аграрних підприємств. Головними показниками інвестиційної активності є зростання прибутку і рентабельності, зниження простроченої заборгованості аграрних організацій та ін.

Дослідження рівня використання основних фондів в сільському господарстві дозволяють зробити висновок про високий рівень зносу основних фондів. Важливу роль в зниженні ефективності сільськогосподарського виробництва зіграла не лише економічна криза, а й швидке зростання витрат на обслуговування кредитів.

Негативний вплив на формування інвестиційного попиту справляє недоступність аграрним підприємствам кредитного ринку. Причина полягає в збереженні високої ціни кредитного капіталу, високих кредитних ризиків фінансування банківською системою аграрного сектору. Це результат малих фінансових потужностей більшості банків, відсутність досвіду роботи з інвестиційними проектами, непрозорість інформації про позичальників, непривабливість умов кредитного фінансування реальних інвестицій. Ще одна причина недоступності банківського кредитування, на нашу думку, пов'язана з відсутністю у сільськогосподарських товаровиробників заставної бази при залученні кредитних ресурсів: нерозвиненість ринку землі, високий ступінь зносу основних засобів та ін.

Зниження інвестиційних вкладень в галузь пов'язано зі специфічними особливостями сільського господарства: великим ступенем ризику інвестування, тривалістю процесу кругообігу капіталу; нестійкістю кінцевого результату.

В більшості випадків аграрні підприємства застосовують «агресивний» підхід до формування оборотних коштів, який пов'язаний з ризиками втрати ліквідності і зниженням ефективності діяльності, так як постійна частина оборотного капіталу фінансується за рахунок позикових джерел. Безсумнівно, для підвищення рівня ефективності функціонування аграрних підприємств необхідно удосконалювати інвестиційний механізм за основними стратегічними напрямками.

УДК 005.511:631.11

ГУРА А.М., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЗБУТУ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Багатоканальний характер існуючої системи збуту сільськогосподарської продукції й продовольства, обумовлений різноманітністю видів сировини і продовольства, визначає диференціацію напрямів і заходів щодо вдосконалення системи збуту в розрізі окремих продуктових ринків.

Основна частка виробленої продукції реалізується переробним підприємством торгово-посередницькими структурами, причому реалізація відбувається не завжди за найвищими для сільськогосподарського виробника цінами. Це свідчить про те, що сільськогосподарські підприємства не завжди вибирають ті канали, за якими є можливість отримати найвигіднішу ціну і в результаті втрачають можливість одержання більшого прибутку при тому ж обсязі реалізації продукції.

У зв'язку з цим сільськогосподарським підприємством необхідно переглянути структуру каналів реалізації своєї продукції для того, щоб збільшити прибуток підприємства та, відповідно, рентабельність реалізації продукції.

Отже, необхідно зазначити, що продукція, яка не вимагає додаткової переробки і споживається відразу, повинна реалізовуватися безпосередньо від виробника до споживача. Внаслідок суттєвого обмеження термінів зберігання, час руху товару від виробника до кінцевого споживача не може перевищувати термін зберігання продукції. Проте прямі зв'язки є вигідними і прийнятними лише тоді, коли виробник сільськогосподарської продукції перебуває в певній територіально-інфраструктурній близькості. Не всі товаровиробники мають можливості для використання зв'язків. Це зумовлено необхідністю і (або) доцільністю створення власної торговельної мережі за розташуванням у достатній близькості до великих ринків збуту.

Реалізація зазначених вище напрямів у розрізі окремих видів сільськогосподарської продукції й продовольства сприятиме створенню ринкової системи збуту, яка ґрунтується на вільному рухові товарів, конкуренції і механізмі ціноутворення, що враховує закони вартості, попиту і продукції. Основним чинником і умовою формування системи збуту, що відповідає тенденціям розвитку світового ринку продовольства, є розвиток інфраструктури і відповідних їй організаційних форм товароруку, які забезпечують створення конкурентного середовища у сфері збуту.

УДК 005.21/.585:631.11

ВИХОР М.В., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Проблема впровадження в практику діяльності сільськогосподарських підприємств методів стратегічного управління стає все більше актуальною у зв'язку із високим рівнем